

Waarom wij nee zeggen

Zes dagen voor Kerstmis hoopt het NBA-bestuur dat 't Spant in Bussum volstroomt met leden, om mee te spreken over de nieuwe governance van onze beroepsorganisatie. De kans dat dit zal gebeuren, is niet al te groot. De nauwelijks bezochte regiobijeenkomsten en de concurrentie met Kerstborrels zullen op 19 december voor veel lege plekken zorgen. En dat terwijl het democratisch functioneren van de NBA op het spel staat.

De uiteindelijke voorstellen die aan de leden worden voorgelegd, verschillen nauwelijks met de eerste contouren van ruim een jaar geleden. De ledengroep voor openbaar accountants (LOA) ging van één naar drie en is nu weer terug naar twee. Dat is eigenlijk het enige wat veranderd is en dat geeft te denken.

Een belangrijk kritiekpunt dat van veel kanten klonk, is dat het bestuur ervoor kiest om het *structure follows strategy*-principe los te laten. Zelfs NBA-bestuurslid Maurice Buijs sprak daarover in een [interview](#) met Novak zijn (aanvankelijke) verbazing uit.

Waarom we aan de verkeerde kant zouden moeten beginnen is nog steeds niet duidelijk. Het zou allemaal draaien om herstel van maatschappelijk vertrouwen. Deze 'maatschappelijke urgentie' vertaalt zich in het voornemen om het bestuur terug te brengen van dertien naar uiteindelijk vijf leden (waarvan twee niet-accountants).

Dat is volgens het NBA-bestuur nodig om de 'slagkracht' te vergroten - een toverwoord dat regelmatig terugkeert. Slagkracht om *wat* te doen? *Welke* agenda gaat dit bestuur dan doorvoeren wanneer het bevrijd is van de ballast van acht leden, die ook nog eens als *linking pin* aan de diverse deelgroepen binnen de NBA verbonden zijn? Ligt er al een visie klaar, die de resterende bestuursleden opgelucht meteen afhameren wanneer de ALV 'ja' zegt tegen de nieuwe governance? Maar waarom dan eerst aan de governance sleutelen?

De verkleining van het bestuur en het verwijderen van de band tussen bestuursleden en 'bloedgroepen' lijkt vooral de macht van de voorzitter te vergroten. Die heeft de steun van slechts twee bestuursleden nodig om zijn zin door te drijven. Dat klemt des te meer omdat de voorzitter van de NBA nog steeds steevast uit de kringen van de grote kantoren wordt gerekruteerd. "Het referentiekader van Pieter wordt toch bepaald door de *big four*", aldus Maurice Buijs in het eerdergenoemde gesprek met Novak.

Wanneer die tunnelvisie wordt gecorrigeerd door accountants uit andere geledingen is daar nog mee te leven. Maar wanneer de voorzitter de twee niet-accountants in het bestuur weet mee te krijgen, hebben de twee accountants binnen het bestuur en daarmee de beroepsgroep als geheel het nakijken. Zeker voor onderwerpen die mkb-accountants betreffen is dat weinig geruststellend.

De nieuwe governance vraagt om aandacht voor voldoende *countervailing powers*. Slagkracht gaat in een gezond bestuursmodel niet zonder tegenmacht. Daar is in het huidige voorstel geen sprake van. Op het eerste gezicht zou de Ledenraad als een soort parlement kunnen functioneren, dat net als in politiek Den Haag het bestuur controleert en kritisch bevraagt. In de huidige voorstellen is de Ledenraad echter een volledig vrijblijvend klankbord voor het bestuur en de ledenvergadering. Ook van die kant heeft het bestuur geen enkele tegenspraak te vrezen.

De voorstellen lezen als een vrijbrief voor een bestuur dat ongehinderd *top down* wil regeren. Wat Novak betreft zou *bottom up* het uitgangspunt moeten zijn. Dat begint met de erkenning dat de NBA verschillende beroepsgroepen verenigt, met ieder een geheel eigen professionele realiteit. Die veelkleurigheid moet ook in het hoogste bestuursorgaan terug te zien zijn, maar daar is het NBA-bestuur juist fel op tegen. In die zin staan het NBA-bestuur en Novak lijnrecht tegenover elkaar - maar daarmee leggen we de leden wel een duidelijke keuze voor.

Wat ons betreft regeert het aloude Nederlandse 'subsidiariteitsbeginsel': leg de macht zo laag mogelijk. Een federatief model dus, waar Maurice Buijs en veel anderen zich ook alles bij konden voorstellen. De Ledenraad is dan overbodig. Met vier vertegenwoordigers van de ledengroepen in het bestuur, twee niet-accountants en een liefst onafhankelijke voorzitter heb je een keurig, zevenkoppig bestuur dat met voldoende slagkracht kan opereren zonder de band met de achterban(nen) te verliezen.

Het loslaten van het *linking pin*-principe staat zelfs haaks op de eerdere toezeggingen door de toenmalige minister van Financiën, Jan-Kees de Jager, bij de fusie van NIVRA en NOvAA. Een toezegging waar de Kamer op aandrong, om daarmee de positie van de mkb-accountant en anderen binnen de NBA te verzekeren. Er staat al een koerier klaar om net voor de jaarwisseling nog even de handtekening van de huidige minister van Financiën te krijgen voor plannen die evident in strijd zijn met de wens van de Kamer in 2010. Waarom de NBA zes jaar later vanuit Den Haag groen licht zou krijgen om het roer volledig om te gooien, is ons niet duidelijk. Tenzij men in Den Haag natuurlijk ook niet beseft wat er in Amsterdam wordt bekostofd...

Wanneer de leden op 19 december 2016 instemmen met een ongewis avontuur, is dat de laatste democratische beslissing die onze beroepsorganisatie neemt. Novak kan en wil daar niet mee instemmen. Daarom stemmen wij tegen.

Deel dit artikel

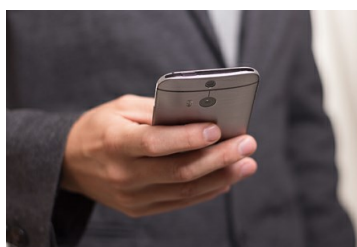
Marco Moling en Guus Ham zijn respectievelijk voorzitter en directeur van de Nederlandse vereniging van accountants en accountantskantoren (Novak), de belangenvereniging voor mkb-accountants.

GERELATEERD

MAGAZINE | 07 mei 2021

Een platform voor verbinding

De NBA opende eind februari haar nieuwe community platform, inclusief een bijbehorende NBApp. Doel: online kennis en ervaring uitwisselen tussen NBA-leden en stakeholders... →

DISCUSSIE | Opinie | 08 maart 2021

Vrijheid blijheid

Richard Knops is al actief op het nieuwe Community Platform van de NBA en roept leden op om hun kennis en ervaring daar te delen. →

DISCUSSIE | Opinie | 10 december 2020

Maken we een pas op de plaats, of gaan we blind het ravijn in?

Waar gaat het met het accountantsberoep naar toe en welke beroepsorganisatie past daar het beste bij? Marco Moling schetst drie perspectieven. →

NIEUWS | 08 december 2020

Nieuwe governance NBA 'geeft meer ruimte om te participeren'

De plannen voor een nieuwe inrichting van de NBA zijn ook in het belang van accountants in de mkb-praktijk, meent de beroepsorganisatie. In een toelichting zijn... →

GOVERNANCE | 07 december 2020

Organiseren van strategie

De nieuwe governance van de NBA moet geen oude wijn in nieuwe zakken worden, meent Jan Willem Taams. Hij pleit voor één wijziging en een positief besluit tijdens... →
